

ABONAMENT:
pentru

Austro-Ungaria:
Pe an cor. 4.—
Pe 1/2 an c. 2.—
pentru
România și Streinatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 III.—

Olteanul

INSERTIUNI
se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALA, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

Director: DR. IGAN ȘENCHEA.

Apare Dumineca.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

Cu glas blând,

domol, a ridicat cuvânt Pontificele Benedict al XV-lea, în acest viscol, care face să tresare lumea întreagă, în acest vifor ca și care mai mare și mai îngrozitor n'a fost, de când pământul e pământ și omul animal sălbatic. Țări întregi să prăbășesc în ruine, milioane și milioane de oameni își părăsesc locuințele, ocupațiunea, ca pe umeri cu pușca să pornească și să caute alte milioane și milioane de oameni, pentru ca să zdrobească misterul cel mai mare, care zidise atâtea lucruri pe cari oamenii le ținea că-s mari, frumoase și vecinice, din cari să alcătuiască viața.

Pe drumuri tinoase, pline cu noroiu și zăpadă, sau înghețate trec tunuri; prin aer șuerul aducător de moarte a săgeților, mitralieze pe aeroplane, pe marginea șanțurilor pocniture de pușcă, explozia înfiorătoare a granatelor, șrapnelele, cari să implântă în case și lasă în urma lor spărturi mari, deodată fața casei e desvâlțată, coperișul cade, mobilele se zdrobesc, lampa blândă cade, masa se face în bucăți, aceea masă în jurul căreia în seara de Crăciun a anului trecut să adunase toți ai casei și aveau în inimă iubirea și dispoziția fericită a păcii, încunjurați fiind de lumina licăritoare a luminițelor cari mijeau priute crengile verzi a pomului de Crăciun...

Unde-s azi toate acestea? Conducătorii oștilor și a țărilor nu-s sentimentali, și acel comandant, care odată și-a scos sabia din teacă, nu mai poate fi oprit din mers, până când n'a invins, sau n'a căzut. Stăpânii oștilor înfricoșate nu se pot interesa de fleacuri așa mărunte, nu le poate părea rău de casele ruinate, de serbările înăbușite în sânge. Pașii oștilor a căror mărime nici-când nu a putut fi văzută, calcă peste lume și au numai un singur scop: învingerea.

Și Pontificele totuși și-a ridicat glasul blând și domol, în atacul granatelor, gloanțelor de tun, a mitralieze-

lor și în vaele răniților și muribunzilor, glasul lui a sunat ca un sunet blând, blăjin de clopot, care umple inima și insamnă o nespus de frumoasă armonie omenească. Fie-care om, mulțimea fără de margini a celor mici l-a auzit și acest glas tremură în inimile pline de părere de rău și de speranțe înduioșetoare. Ah, mulțumită cuvântului blând a Pontificelui.

Recunoștiinți, recunoștiință, fiindcă în el trăește umanitatea, cea mai mare comoară a lumii: iubirea, pacea!

Crin.

Profeții împlinite.

I. Profeția din La salette și anul 1914.

În Franța, în 19 Septembrie 1846 s'a arătat pe munții La salette Prea Curata Vergură Maria la doi copilași, cari pășteau oile: Melaniei Calvat și lui Măcșimin din Corps și între altele le-a zis: „Melanio, ceea-ce îți voi spune acum, nu va rămânea necunoscut pentru totdeauna; în 1858 o vei putea spune și altora”.

„Dumnezeu stă în locul acela, ca să lumineze într'un mod foarte strălucitor”.

„Conducătorii poporului au întrelăsat rugăciunea și părerea de rău pentru păcatele comise, diavolul le a întunecat priceperea; s'au făcut stele rătăcitoare, pe cari șerpele străbun cu coada lui le trage în abis. Dumnezeu îi permite șarpelui, ca să aducă desbinare între domnitori, societăți și familii; oamenii vor avea să supoarte multe suferințe trupesti și sufletești, Dumnezeu îi va lăsa pe oameni în voia lor și îi va lovi cu pedepsă, cari vor avea să-și urmeze peste 35 de ani”.

Profeția din La salette, cu toate amănuntele a fost lăsată de Papa Leo al XIII-lea să fie publicată în 15 Nov. 1879, de către episcopul Ludovic Zola din Lecce, sub a cărui ocrotire a stat Melania Calvat, care a fost exilată din patrie.

În anul 1858 nu a putut fi dată publicității aceasta profeție; fiindcă în ea, precum vom vedea mai la vale, e vorbă între altele și de Napoleon al III-lea, care s'a folosit de toate mijloacele pentru a amuți pe Melania Calvat, deși încă în anul 1846 era întrucâtva cunoscută atât autorităților ecleziastice cât și civile aceasta profeție.

Așadară dacă la anul publicării generale a acestei profeții, care e 1879 mai adaugem 35 de ani, avem anul 1914.

Prin părerea de rău perfectă lacrimile

și rugăciunile celor drepti și prin întreprinderea Prea Curatei Vergure Maria să cerem azi dela bunul Dumnezeu îndurare și să-și întindă mâna sa ocrotitoare peste noi.

II Profeția din La salette și Napoleon al III-lea

Prea Curata Vergură Maria le-a zis mai departe micuței păstorite Melaniei Calvat:

„Papa să nu se încreadă în Napoleon, inima acelu e cu două fețe și când va voi să fie deodată papă și împărat, Dumnezeu își va întoarce încurând fața dela el; el e vulturul acela, care înaintând tot mai sus, să va repezi în sabia aceea, cu care a voit să silească popoarele, ca să-l înalțe pe el”.

Napoleon al III-lea deși era puțin credincios, totuși simula oareșicare religiozitate a făcut promisiuni papei și s'a tradat. Inima lui într'adevăr era cu două fețe. Pe papa și pe conciliul ecumenic (1869) a voit să-l despoare de infalibilitate, pentru ca să apară el de atare. Astfel a voit Napoleon să devie deodată și papă și împărat. Napoleon a mișcat unitatea imperiului german, pentru ca mai apoi să se folosească de imperiul protestant, pentru a înfrica pe catolici, cari fiindcă a ațâțat Roma și a alcătuit unitatea Italiei s'au întors de cătră el. Războiul din 1870 a făcut să urmeze împlinirea profeției din La salette. S'a repezit în sabia germană, pe care și-a ascuțit-o contra catolicilor, pentru a-și mări puterea proprie. În 1871 la Sedan și-a pierdut coroana și-a devenit prinsonierul fortăreței Ham. Dumnezeu le-a părăsit.

Textul autentic a profeției din 1846 a fost înmănat în 18 Iulie 1851 Papei Pius al IX-lea; așadară cu 18 luni înainte de suirea lui Napoleon pe tron, și a prezis într'un mod atât de clar și sigur sfârșitul domniei lui, ceea-ce din anumite circumstanțe omenești nu să putea vedea.

Valeriu Crișianu.

REZBOIUL.

Din sudul Monarchiei.

Luptele cu Sârbi.

Budapesta, 14 Dec. n. (dela bir. de presă, știre oficioasă). Înaintarea trupelor austro-ungare în Sârbia spre sud-ost de Drina, dela Valjevo, a dat de trupe sârbești în putere covârșitoare la număr, față de a noastre, de aceea trupele austro-ungare a fost silită să se oprească în drumul lor, după luptele grele și crâncene, ce le-au purtat de săptămâni de zile cu mari

pierderi, au fost silit să se retragă de parte din naintea dușmanului.

Stările aceste [noue vor fi temeiul luptelor cu sârbii pe viitor, iar cu sfârșitul acelor lupte trebuie să aducă respingerea înapoi a dușmanului

Evacuarea Belgradului.

— 15 Dec. n. „Budapesti Tudósító” anunță: Situația strategică creată de împrejurări a aripei drepte, ne-a făcut să credem, ca să predăm deocamdată Belgradul. Trupele austro-ungare au părăsit orașul, dar au suferit mult — ce e drept — în urma luptelor și a oboselilor îndurate, dar ele sunt pătrunse de cel mai bun spirit.

Din nordul Monarhiei.

Budapesta, 14 Dec. n. În Galiția de vest continuă alungarea Rușilor, în lupte mai mari și mai mici am câștigat înspre nord pretutindeni teren. Acum și Diskla e din nou în mâinile noastre. — Coloanele noastre, cari să întind până dincolo de Carpați au făcut în zilele aceste 9,000 de prinsonieri ruși și au capturat 10 mitraileze.

Pe frontul trupelor noastre dintre Rajbrodt și Cracovia, asemenea și în Polonia rusească sunt tot stări v. — Ofensiva aliaților noștri în direcția Brurei spre nord dela Lovic înaintează.

— 15 Dec. n. Ofensiva armatelor austro-ungare din Galiția de vest a silit pe dușman să se retragă și a făcut să se clătine frontul rusesc din Polonia de sud. — Trupele noastre ce urmăreau pe Ruși în Galiția de vest, au ajuns până la linia Jaslo-Raibrod.

În decursul urmăririi și în luptele din urmă am capturat 31,000 ruși. Au sosit știrea, că dușmanii fac mișcări de retragere pe toată linia Raibrod—Miepolonice—Wolbrom—Noworadomsk—Pietrkow. — Am luat dispoziții corespunzătoare în contra invaziei dușmanului în Carpații păduroși pe valea râului Latorca.

General Höfer, locț. ș. st. m.

Luptă decisivă în Polonia rusească.

Budapesta, 18 Dec. st. n. Agenția Teleg. ungară anunță: Știrea despre succesul uriaș din Polonia a dat o estensiune extraordinară edițiilor speciale de ziare și a trezit dispoziția cea mai mare. Pierderile Rușilor în groaznică luptă se evaluiază la un jumătate milion de oameni.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Budapesta 17 Dec. Buletin oficial din marele cartier general german.

Berlin 17 Dec. n. Francezii și-au continuat atacurile la Nieuport dar fără succes Deasemenea a încercat mai multe atacuri și pe linia Zilleboche — Labossée, dar i-am respins cauzându-le mari pierderi. — Artileria noastră a zădărnicit planul Francezilor de a arunca un pod peste Aine în dreptul Sossonului. Spre ost dela Rheims am dărâmat întăririle de pământ ale Francezilor.

Invazia Rușilor în Silezia și Posen, a fost înfrântă și respinsă.

După luptele îndârjite și sângeroase ni-a succes ca să se retragă toate trupele dușmane câte se aflau pe teritoriul Poloniei. Vitejia regimentelor din Prusia de vest și de Hessen ne-a asigurat victoria decisivă în luptele, cari au avut loc în Polonia de nord.

În atențiunea învățătorimei.

Dl ministru de culte și instrucție publică a emis un ordin sub Nr. 5208 relativ la acei funcționari publici născuți între anii 1878—1890, găsiți la timpul său neapți pentru armată ori dimiși prin supravizitație, cari au fost obligați să se prezinte acum la nouile asentări în calitate de glotași. În acest ordin dl ministru spune, că aceia dintre funcționarii publici, cari la nouile asentări au fost găsiți apți pentru serviciul militar, pot fi scutiți de-a intra în armată, *dacă se constată din partea autorității competente, că sunt indispensabili în oficiul pe care-l ocupă.*

Dupăce și învățătorii noștri sunt funcționarii publici, ordinul amintit îi privește și pe ei. În consecință, atragem atențiunea acelor învățători, cari au fost asentați acum, să-și înainteze petițiile de scutire direct la Consistoriul arhidiecezan, în cel mai scurt termen posibil. În petiție se vor indica motivele cari dovedesc indispensabilitatea învățătorului. La petiție se vor acelu: 1. Biletul de justificare (Népfölkelési igazolványi lap) și 2. Proiectul de scutire (Fölmentési javaslat) în 2 exemplare. Formulare pentru acestea din urmă se găsesc la comitate, eventual la preturi și primăriile comunale.

Consistoriul va transpune cererile cumulative de dreptul dlui ministru de culte și instrucție publică, la a cărui propunere va decide în merit dl ministru de honvezi.

Dupăce din arhidieceza ortodoxă a Sibiiului sunt peste 350 de învățători pe câmpul de luptă, va să zică aproape jumătate din numărul total al lor, este evident că cei rămași acasă sunt indispensabili pentru provederea instrucției primare. Și noi avem convingerea, că dl ministru ținând seamă de jertfa de sânge ce-o aduce școala românească pe câmpurile Galiției și ale Serbiei, precum și de interesele mari ale educației populare, va lăsa în posturile lor pe acei învățători, cari la asentările din urmă au fost găsiți apți pentru armată.

Ținem să accentuăm îndeosebi, că întru cât cererile de scutire n'ar putea fi rezolvite de dl ministru până la data intrării în serviciu militar activ, numiții învățători se consideră deocamdată dispensați de armată și rămân în funcțiunea lor civilă până la rezolvirea cererilor.

Dr. I. Mateiu.

† ALIMPIU BARBOLOVICIU.

1834—1914.

Vicar foraneu episcopesc al Silvaniei i. r., fost paroh al Șimleului-Silvaniei, arhidiacon al tracturilor Crasna și Valcăul ung., cavalier al ordinului Francisc Iosif I., președintele Reuniunii Inv. Rom. Sălăgeni, directorul despărțământului »Șimleu« al »Astreii«, membru în direcțiunea institutului »Silvania«, membru în congregațiunea comitatului Sălaj și al orașului Șimleu, etc.

Vineri în 11 Decembrie la 12 ore din zi, după un morb greu și scurt, provăzută fiind cu SS. Sacramente ale muribunzilor, în anul 81 al vieții 56 al preoției, și-a dat sufletul în mâinile Ziditorului.

Înmormântarea defunctului s'a săvârșit Luni în 14 Decembrie a. c. la orele 10 a. m. în Bocșa-română.

Părintele a fost Bărbatul bisericii și al națiunii plin de vredniciei, de dragostea și recunoștința neamului românesc.

* * *

El a fost unul dintre cele mai venerabile figuri ale clerului gr. cat. din Șimleul Silvaniei.

Venerabilul octogenariu a fost în fruntea tuturor mișcărilor naționale, culturale și economice ale românilor din Sălaj, fiind în aceeași vreme și o adevărată podoabă a clerului.

Nu este ram al vieții noastre publice în care Alimpiu Barboloviciu să nu fi dezvoltat o activitate intensivă, având întotdeauna rolul de conducător.

A fost un însuflețit spriginitor al școlilor. A fost ales reprezentant al clerului la congresul național din 1861; a colaborat și spriginit pressa noastră bisericească și națională scriind numeroase articole de valoare.

Munca lui desinteresată a fost apreciată după vrednicie și octogenarul vicar se bucura de simpatiile și venerațiunea întregii obște românești. La 1908 a primit distincțiunea preînaltă cu »Crucea de aur a ordinului cav. Francisc Iosif«, pentru serviciul credincios de 50 de ani ca păstor sufletesc. — Dumnezeu să-l odihnească cu aleșii săi!

Administrațional.

Stimați cetitori! Suntem la finea anului 1914. Cu mari greutate și cheltuieli am susținut și trimes foaia regulat, pe lângă toate greutățile timpului de azi, sunt mulți dintre cetitori cari au rămas în restanță cu abonamentul 2—3 ani, și nu sau gândit, că aceea ce primesc trebuie și plătit.

Rugăm deci pe toți acei restanțieri să binevoiască a-și achita abonamentul foaiei „Olteanul”, deoarece așa se și cuvine. — Destul am așteptat, după bunăvoință.

Cu stimă:

Administrația foaiei
„OLTEANUL”.

NOUTĂȚI.

— Frații din România pentru familiile celor mobilizați dela noi. Societatea națională ortodoxă a doamnelor române a primit suma de 4000 de lei donate de dna și dl Gr. Cantacuzino, ca să fie distribuită între familiile române rămase în năcazuri din Ardeal și Ungaria. Aceiași societate a luat laudabila hotărâre să dea un mare concert în seara de 8 Dec. v., iar banii adunați să-i trimită pentru îndulcirea vieții amare cu ocazia sărbătorilor de Crăciun familiilor acelor luptători români căzuți pe câmpul de luptă. Acest concert va fi organizat cu concursul marelui artist și compozitor George Enescu.

— **Cunună eternă.** Ca un prinos de adâncă recunoștință pe mormântul răposatei în Dl — cândva Elisabeta Dr. P. Pop născ. Rusu, fosta președ a reun. femeilor rom. gr. cat. din Făgăraș și jur; drept cunună eternă au binevoit a contribui: Familia Seni din Năsăud 20 cor. Anghela Pletos asemenea din Năsăud 20 cor. Lucreția Dr. Micu președ. reun. 10 cor. vād. Maria Cernea vicepreșed. reun. 5 cor. Elena Belle 5 cor. Rev. Iacob Popa vicar foraneu 3 cor. Veturia Dr. Pandrea cassiera reun. 3 cor. Maria Dr. Șerban 3 cor. Ana Dr. Motoc 2 cor. Paulina Meșian 2 cor. Ioan Hobian 2 cor. Leopoldina Nēugeboren 2 cor. Nicolau Pop capelan 2 cor; Elena Decei 1 cor. Maria Eugen Pop 1 cor. Fevronia Stroia 1 cor. Rozalia G. Pop 1 cor. Maria Langa 1 cor. Otilia Debău 1 cor. Ludovica Pop 1 cor. și dșoara Lucreția Mănișor 1 cor.

Tot la acest loc țin să amintesc ca dșoara Elena P. Pop întru amintirea răposatei sale mame sus amintite a contribuit 20 cor. și anumit 10 cor. pentru copiii săraci dela școala gr. cat. locală, ca dar de Crăciun, și 10 cor. ca dar de Crăciun pentru soldații răniți. — Tuturor acestor marimoși contribuitoari, în numele reun. le exprim profundă mulțămire. Făgăraș, în Dec. 1914. *Lucreția Dr. Micu* președ. reun.

— **Asentări noi.** În 16 l. c. au fost chemați toți tinerii născuți în anul 1896 să se prezinte la magistratul orășănesc pentru o nouă recrutare.

— **Ajutor de stat după cei morți pe câmpul de luptă.** Pe baza ordinațiunii Nr. 17875—1914 eln. 6 a ministrului de războiu, văduvele și orfanii acelor persoane militare, cari sunt puse în lista de perderi ca morți sau perduți în războiu, primesc ajutor dela stat. Informațiuni mai deaproape se pot primi la magistratul orășănesc sau la cancelăriile pretoriale.

— **Spre orientare.** Conform ordinațiunii ministeriale Nr. 8076/1914 se aduce la cunoștință, că obiectele găsite pe câmpul de războiu, sau alte articole de muniție lăsate de trupe, în trecerea lor prin sate, ca uniforme, articole de echipament, țoale, articole de bucatărie, revolvere sau puști, muniții, ghiulele de tun sau patroane și altele, necondiționat sunt a se preda la cea mai apropiată autoritate militară sau civilă.

Reținătorii acestor obiecte vor fi pedepsiți conform §-ului 365 de lege.

— **Bani noi de 50 fil.** Din cercuri mai înalte sau aflat, că ministrul nostru de finanțe se ocupă cu ideea de a pune în circulație bani noi de nichel de câte 50 fileri bucata. Noui bani de nichel sunt mai mult pentru înlesnirea schimbului de bani.

— **Nouă proclamație a Țarului.** Din Cracovia vine știrea, că s'a găsit la prinsonierii ruși unele proclamații de-ale Țarului, în care aduce la cunoștința Polonilor, că va căuta constituție deosebită și regele lor propriu. Prinsonierii au spus, că aceste proclamații au fost împărțite înainte cu vr'o trei zile. Tot în Cracovia a venit știrea, că în Varșovia și Polonia rusească în mai multe orașe s'a afișat (lipit pe ziduri) proclamația Țarului, prin care dă constituție liberă și rege vechei Polonii.

— **Perderile școalelor românești.** Școalele noastre române au pierdut pe câmpul de luptă cu cu moarte eroică pe regretații profesori: *Dr. Alexandru Bogdan* fost profesor în Brașov și pe *Dr. Avram Sădeanu*; iar din școalele primare române pe învățătorii: *Petru Ferchete* din Fizeș-sâmpetru și *Maximilian Bendorfean* din Daneș, — după ei știe Dzeu câtă vor mai urma — și nu să vor mai întoarce la școalele văduvite, ai căror văduve și copii rămași, cu elevii acestor școli îi vor plânge pe luminătorii lor eroi anonimi.

— **Câți învățători sunt în război?**

După datele inspectorului numai din comitatul Făgărașului să află inolați pentru apărarea patriei pe câmpul de luptă 51 de învățători. Pentru ajutorarea familiilor și a orfanilor, acestor învățători. Corpul învățătorilor au insinuat un împrumut de 9200 cor. din cassa taberei, iar corpul învățătorilor dela școalele civile a înființat o fundațiune de 500 cor.

— † **Vasile Literat** de naștere din *Luța* (com. Făgărașului) cadet în reg. 31 de inf., în etate de 22 de ani, a murit moarte de erou pe câmpul de luptă din Polonia la Buwnicza în 8 (21) Noemvrie a. c. lovit de trei gloanțe.

— **America pentru orfanii războiului.** Vaporul nord-american *Jason* a sosit la Genua, unde a deșcărcat marfa trimisă ca dar de Crăciun pe seama copiilor

de soldați germani și austro-ungari. Darurile au fost puse în 30 de vagoane, ear transportul de pe vapor până la calea ferată s'a făcut gratuit din partea organizației muncitorilor.

— **Dela Niș.** Orașul cel mai bogat în locuitori al Sârbiei actuale este Nișul, unde se găsește cam o sută de mii de refugiați. Trenurile aduc neîncetat noi refugiați și noi răniți. Mulțimea neașteptată a oamenilor a cauzat, se înțelege, scumpete și lipsă de alimente. Consiliul comunal s'a simțit îndemnat să declare, că nu mai poate da loc de scăpare pentru nime. În Niș mai sunt și numeroși recruți, din cari o parte însemnată este alcătuită de tineri aduși din Macedonia.

— **Viața în Polonia.** Corespondentul ziarului *Secolo* scrie despre viața din Polonia rusească următoarele: În Varșovia comunică fără întrerupere trenurile militare care aduc trupe nouă, cu deosebire cazaci. Vistula începe să înghețe. De pe locurile de lupte sosesc într'una trenuri cu răniți, la unii soldați le-au înghețat mâinile și picioarele, mulți din ei au înebunit. Refugiații sosesc în massa mari la Varșovia. Războiul care bântue de peste patru luni în pământul polon, a pricinuit pustiiri ce nu se pot închipui. Mii și mii de case au căzut în ruină. Rechiziționările și jăfuirile au sărăcit țara și au produs cea mai neagră mizerie în locitori.

Războiul european și universal.

Ce câștig economic putem avea din războiu?

Pe la jumătatea lunii Iulie Austro-Ungaria a trimis Serbiei un ultimatum pe motivul asasinării moștenitorului de tron Austro-Ungar. La 20 Iulie Germania și Austro-Ungaria declară războiul triplei-înțelegeri adică Rusiei, Franței și Angliei. Războiul s'a început prin bombardarea Belgradului, capitala Serbiei și prin năvălirea repede a armatelor germane în Belgia, a cărei teritoriu era garantat de toate puterile Europei ca neutră, ca inviolabil.

Iată cinstea marilor puteri europene! Mica Belgie e astăzi o ruină, mulțumită protectorilor săi.

Au început apoi năvălirea în Rusia și

Chemare. *)

În sufletu-ți aprins de vaier
Popor trudit, al gliei frate
Atât de lămurit ți-e pasul
Pornirilor întruchipate!

La aspra vremilor mustrare
În înundatu-ți piept de jale
Tresare-o sfântă licărire:
Nădejdea visurilor tale!

*) În hârtiile rămase după mult regretatul *Aurel Dobrinu* (Delascurta) farmacist, fost prim colaborator intern al acestei foi, în decurs de aproape trei ani de zile, am aflat între alte multe scrisori și compoziții și această poezie, care pentru însemnătatea ei, totdeauna actuală și mult grăitoare, — o publicăm în acest Nr. pe de o parte, ca un prinos de recunoștință, adus umbrei prea de tim-

În îndârjirea suferinții
Cu trup, cu suflet, cu simțire,
Înfrunți noianul de ispite
Și'ndrumi pe fii-ți la trezire!...

Vreau limba s'o uităm cu toții,
Vreau legea să ni-o mpestritească,
Vreau caldă inimii bătăie
Pe veci în noi s'o amorțească!...

Să tulbură gândirea vrerii
La glasul răsbunării crunte,
Căci nu mai e putere 'n lume
Pornirea sfântă să 'ți-o nfrunte!

purii adurmitului în Domnul autor, acum la 3 ani dela moartea sa pământescă; iar pe de alta parte să se poată vedea ideile și sentimentele învăpăiate de cari a fost călăuzit acel tinăr de mari speranțe care însă — durere! prea de timpuriu a apus în mormânt.

Dacă însă va ajuta bunul Dzeu, credem, a scoate în broșură prețioasele produse ale sufletului său inflăcărât, care în totdeauna a simțit și lucrat cu adevărat românește, până ce și-a dat ultima

Și'n vâlul umbrelor, ce chiamă
Mărirăa neamului, la fapte,
Zărești viteji din alte veacuri
Și'n suflet te frământă șoapte!...

Sunt glasuri, ce s'au stins odată
Ca'n inimi mai mult să răsune,
Sunt strigăte de răzbunare,
Sunt răsvrătirile străbune!...

Și de-ar muri orice nădejde
În sufletele chinuite,
Ca din pământ ieși-vor gloate
De mult încă nerășboite!...

11—XI, 1909.

A, Delascurta.

răsuflare, în casa părintească din comuna Bucium (comit. Făgăraș) întâmplată la 4 Noemvrie n. 1911. Dzeu să'l odihnească în pace cu sufletele dreptilor, iar întristaților săi părinți nemângăiați să-le trimită darul său ceresc, ca să li se mai ușureze necuprinșă și marea lor durere!

Credem, că iubiiții cetitori vor ceti și gusta cu o deosebită plăcere această poezie, care e glasul unui suflet nobil, mutat dela noi în sferile senine unde nu e întristare nici durere... Red.

Franța, în Germania și Austro-Ungaria reciproc. Lupte teribile s'au dat în Polonia-rusească, în Galiția și Prusia orientală, în Franța de Nord și Est, Nenorocita Bucovina a lui Ștefan cel Mare și Sfânt e tot o ruină și e ocupată de Ruși, și Belgia e o ruină. Sate și orașe pe unde a trecut tunurile sunt șterse de pe fața pământului. Germania a plătit deja și va plăti foarte scump nimicirea neomdnească a Belgiei.

Războiul militar parțial și războiul economic general.

S'ar părea că războiul a început din cauza odiosului asasinat. Ori asasinatul este numai un pretext. Deaceia războiul militar este parțial, el e purtat numai de statele amintite, la care s'a alăturat Japonia și Turcia se vor mai alătura și alte state.

Adevăratul motiv al războiului actual sunt produsele industriale, mai cu seamă cele de manufactură. Avem așa dar un război economic universal, pe care l-am putea boteza războiul zdrențelor și industriilor. El se întinde asupra întregii omeniri, se resimte în țările rămase neutre ca și în cele beligerante. În România de exemplu toate produsele de manufactură aduse din străinătate s'au scumpit simțitor, pe când cele din țară, cele indigene s'au mai ieftinit.

Țările zise culte, mai just țările înaintate în industrie și comerț, au înființat prea multe fabrici și produc prea multe obiecte pentru export. Pentru desfacerea, pentru vânzarea supraproducerii fabricelor, țările industriale se împulzesc cu fabricatele pe piețele țărilor rămase înapoi în cultură, adică rămase în urmă cu fabricele. Din cauza concurenței ce și fac produsele diferitelor țări, din cauza accaparării acestor piețe s'a iscat războiul european.

Austro-Ungaria și Germania voesc să-și întindă arterile comerciale în Balcani, în Asia, Africa etc. Pretutindeni însă au întâlnit alte artere comerciale engleze, franceze, rusești, belgiene, în cari sau încurcat. Acum nu se știe cum se vor putea descurca și cine le va putea descurca.

Ce foloase economice putem avea din războiu?

Negreșit că războiul ne cauzează pierderi destul de mari. Dar foloasele ce le putem scoate din el sunt enorme. În adevăr țările noastre a ajuns astăzi un organism prin ale cărui vine și artere circulă aproape exclusiv sânge economic străin. Ne-am obișnuit din nenorocire, să înlăturăm toate lucrurile românești și să adoptăm cele străine. Să dăm câteva exemple.

1. *Imbrăcămintea și obiectele de manufactură.* Nu demult portul nostru era curat național. Toată imbrăcămintea noastră se pregătea în țară. Cănepa, inul, lâna și boranjicul erau stoffele cu care se îmbrăca românul. Toată iarna săteanca torcea, țesea și cosea obiectele trebuincioase, atât clasei de sus, cât și celei de jos. Când cocoana boerului avea nevoie de haine, se adresa țărâncilor din sate și călugărițelor din mănăstiri, cari le procurau cu multă înlesnire și cu prețuri destul de mici. Astfel banul circula dela boereasă la săteanca și înapoi. Organismul nostru național era compus din artere și vine comerciale curate românești, cari plecau din inima țării, din orașe și duceau banul, — sângele economic —, la sate și mănăstiri. De acolo se întorcea pe aceleași vine românești îndărăt la inimă. Corpul național era bine hrănit și bine întreținut.

(Va urma).

ECONOMIE.

Iernatul albinelor.

Pregătirile pentru iernat.

Iernatul albinelor este una din lucrările de căpetenie ale stupăritului, căci numai dela coloniile cari au trecut, cu bine iarna, ne putem aștepta să le găsim în bună stare la începutul primăverii, și numai pe ele ne putem pune nădejdea unui cules îmbelșugat și deci a unui câștig de miere.

Pentru ca o colonie să ierneze bine, trebuie să aibă populație mare; hrană îndestulătoare și de bună calitate; să și poată premeni aerul dinăuntru cu înlesnire; să fie apărată de frig și să aibă liniște deplină.

Stupii trebuie pregătiți pentru iernat, cât mai de timpuriu, chiar de pe la jumătatea lui Septembrie. Atunci, vremea e destul de caldă încă, pentru ca albinele să se poată mișca pe faguri și să și aleagă locul care le convine mai bine; iar stuparul poate să completeze cu înlesnire proviziile de hrană coloniilor mai sărace.

Când vremea începe să se răcească, albinele se îngrămădesc una într'alta, pe fagurii din dreptul urdinișului, și numai pe părțile acelea din faguri, care nu cuprind miere căpăcită. Ele umplu tot golul dintre faguri și chiar celulele și alcătuiesc un fel de ghem turtit înspre urdiniș și mai fuguiat în partea de sus, care e despărțit prin faguri și în mai multe felii. Ghemul acesta se strânge sau se mai lărgiște, după cum e aerul, care pătrunde în stup, e mai rece sau mai cald. Ca să se poată mai bine înindesa una într'alta, fiecare albină stă vârată cu capul sub pânțelele celei de deasupra ei, tocmai așa cum se îmbracă țiglele (olanele) de pe acoperiș.

Grupa de albine nu stă tot mereu nemșcată; albinele dela margine, după trecere de câțva timp, când frigul le răsbește se vâra mai spre mijlocul ghemului și se ridică tot mai în sus; iar cele din mijloc și din partea de sus trec spre margine, ca și cum toate ar voi să treacă cu rândul spre locul mai încălzit și spre magazinele, cu hrană. Afară de aceasta, ghemul lor să ridică încetul cu încetul tot mereu în sus pe faguri, pe măsură ce celulele cu miere se golesc. Ele nu se mișcă spre faguri din lături, decât numai atunci când li s'a isprăvit mierea de pe fagurii pe care stau. Dacă însă frigul este prea mare, ele pot muri de foame, chiar dacă fagurii mărginași sunt plini de miere, căci răceala cea mare le împiedică să ajungă până la dâșii.

Orice sguduitură poate rupe grupa de albine și atunci cele căzute pe fundul stupului amorțesc, nu se mai pot urca pe faguri și pier.

Din toate acestea, se poate vedea de ce pregătirile pentru iernat trebuie să le facem mai de timpuriu, până când albinele n'au apucat încă să se strângă în ghem. De asemeni se mai poate vedea și chipul cum trebuie să așezăm fagurii, cari cuprind miere, atunci când pregătim stupii pentru iernat, ca albinele să nu sufere lipsă de hrană.

Proviziile de hrană.

Cantitatea de miere de care au nevoie albinele dintr'un stup pentru timpul

iernii atâră foarte mult de numărul lor și de de chipul cum sunt adăpostite. O colonie puternică va avea nevoie de mai multă hrană, decât una slabă; de asemeni, albinele dintr'un stup, care nu e destul de bine apărat împotriva frigului, vor mânca mai multă miere, decât acelea cari sunt mai bine adăpostite.

Ca să și poată păstra căldura trebuitoare, albinele se slujesc de două mijloace: mănâncă miere mai multă și se mișcă. Când frigul le întetește, ele se îndoapă cu miere și bat din aripi; cele de pe la marginele ghemului se vâra mai înăuntru și altele mai dinspre mijloc le iau locul. Pe lângă aceasta prin bătaia din aripi, cele din partea de sus a ghemului trimit celor din partea de jos aer mai încălzit, căci căldura produsă se îngrămădește mai mult sus. Când frigul este puternic, putem auzi cu înlesnire bătăitul pe care îl fac albinele din aripi, chiar și fără să mai lipim urechea de peretele stupului.

Ca să ne dăm seama de câtă miere au nevoie albinele pentru hrănirea larvelor să ne închipuim că la început, adică în primele zile după 15 Februarie, matca ar depune 500 de ouă pe zi și că ouatul ei ar merge tot crescând mereu, până la 2500 de ouă pe zi, pe la începutul lunii Maiu; aceasta ar face un total de 100.000 de larve pentru creșterea cărora va trebui o cantitate de 40 kgr. de hrană, din care a treia parte adică aproape 13 kg. este formată din miere și restul din apă și polen. Prin urmare, din Octombrie și până la 1 Maiu, când începe culesul mai din belșug, un stup cu o populație puternică are nevoie cam de 16—18 kg. de miere, pentru ca la vremea culesului celui mare să fie pe deplin dezvoltat.

Să nu scăpăm din vedere niciodată că toată taina, pentru a reuși în meșteșugul stupăritului, este să avem stupi puternici și că numai hrana îmbelșugată face stupul puternic.

Știind cum se îngrămădesc albinele în stup în timpul iernii și cum se hrănesc ne putem da seama de chipul cum trebuie rânduiți fagurii, când pregătim stupii pentru iernat. Cea mai bună rândueală a fagurilor, în stupii cari au urdinașul spre una din margini, este aceasta: la peretele din margine, un fagure cu miere căpăcită; lângă aceasta 5—6 faguri cari să nu aibă miere căpăcită decât numai din partea de sus și pe o lățime de 7—10 centimetri cel mult, iar la mijloc, și în partea de jos să aibă numai celule goale; după aceștia, punem apoi pe toți ceilalți faguri cari mai cuprind provizii.

În stupii cu urdinașul la mijloc, toți fagurii, pe cari vor sta albinele, adică acei cari au numai în partea de sus câte o fășie de miere căpăcită, li punem în dreptul urdinișului; de o parte și de alta a acestora rânduiim pe toți ceilalți faguri cari cuprind restul de provizii. Niciodată să nu punem la mijloc faguri plini în întregime cu miere, căci mierea căpăcită ține răceală albinelor.

La stupii verticali, cari au ramele mai mult joase decât înalte, e greu să păstrăm întru totul rândueala aceasta, căci în ramele lor, albinele nu și pot face provizia de hrană în partea de sus a fagurelui, ci o îngrămădesc mai mult în părțile lui mărginașe, pe o parte și de alta.

N. Nicolescu & G. Stoinescu.
(Va urma.)